

Jan Cornelis Maasland (1926–1978)

Van Brandwijk naar Australië — een leven tussen twee werelden

Op 17 maart 1926 werd in Brandwijk, een dorp in het Zuid-Hollandse polderland, Jan Cornelis Maasland geboren. Hij was de zoon van Gerrit Maasland, geboren in 1891 in Molenaarsgraaf, en Clara de Ruijter, geboren in 1896 in Bleskensgraaf en Hofwegen. In deze streek, met haar uitgestrekte weilanden, sloten en dijken, begon het leven van Jan, omringd door de wereld die hij als jongen leerde kennen.

Niemand kan met zekerheid zeggen welke dromen hij als jonge man koesterde of hoe vaak hij nadacht over de toekomst. Maar in 1950 nam hij een besluit dat zijn leven voorgoed zou veranderen. Hij zou Nederland achter zich laten en naar Australië vertrekken, een land aan de andere kant van de wereld, waar een nieuw bestaan op hem wachtte.

Een reis naar een nieuwe toekomst

Het was vroeg in de ochtend op 22 juli 1950 toen Jan aan zijn grote reis begon. Om zes uur vertrok het KLM-vliegtuig vanaf Schiphol. Misschien nam hij die ochtend afscheid van zijn familie, misschien keek hij nog eenmaal om naar het land dat hij zo goed kende. Hoe dat afscheid precies verliep, weten we niet. Wel weten we dat hij zijn vertrouwde omgeving achter zich liet en een onbekende toekomst tegemoet reisde.

Volgens de passagiersgegevens had Jan stoelnummer F4. Een klein detail op papier, maar voor de familiegeschiedenis een bijzonder stukje werkelijkheid. Achter dat stoelnummer zat een jonge Nederlander die op weg was naar een nieuw hoofdstuk in zijn leven.

Op 26 juli 1950 landde hij in Sydney. Vier dagen na zijn vertrek uit Nederland zette hij voet op Australische bodem. Alles was er anders: het landschap, het klimaat, de omgeving en waarschijnlijk ook het dagelijks leven. Wat hij precies voelde toen hij aankwam, is niet vastgelegd. Maar de stap die hij had gezet, was groot. Duizenden kilometers scheidden hem voortaan van zijn geboortegrond en zijn familie in Nederland.

Jan ging in Australië aan het werk. Op zijn aankomstregistratie staat als beroep plant-operator, een functie waarbij hij industriële installaties of machines bediende. Zo bouwde hij, stap voor stap, aan een bestaan in zijn nieuwe vaderland.

Liefde en een nieuw thuis

In Australië vond Jan ook de liefde. Na 1950 trouwde hij met Gloria Maud Levett. Daarmee kreeg zijn leven in het verre Australië een nieuwe betekenis: hij was er niet alleen om te werken en een toekomst op te bouwen, maar ook om zijn leven met iemand te delen.

We kennen op dit moment niet alle bijzonderheden van hun ontmoeting of hun huwelijk. Toch vertellen hun namen samen een belangrijk deel van Jans verhaal. De Nederlandse emigrant die in 1950 in Sydney aankwam, vond er een levenspartner en bouwde er zijn eigen bestaan op.

Australië wordt zijn vaderland

Op 26 januari 1962 volgde een belangrijke gebeurtenis: Jan werd genaturaliseerd tot Australisch staatsburger. Daarmee kreeg zijn leven in Australië ook officieel een nieuw karakter. Het land waar hij twaalf jaar eerder als Nederlandse emigrant was aangekomen, was nu zijn vaderland geworden.

In de naturalisatiegegevens staat zijn woonadres vermeld als 69 Bridges Street in Kurnell, in de omgeving van Sydney. Dat concrete adres maakt zijn geschiedenis tastbaar.

Zijn weg van Brandwijk naar Kurnell was lang geweest. Wat ooit begon met een vertrek vanaf Schiphol, was uitgegroeid tot een leven in een ander werelddeel. Jan had in Australië zijn plaats gevonden, was getrouwd en had de Australische nationaliteit aangenomen.

Terug naar Nederland

Toch was de verbinding met Nederland niet verdwenen. Volgens zijn passagierskaart reisde Jan op verlof terug naar Nederland. Op 10 december 1965 arriveerde hij opnieuw in Sydney met een KLM-vliegtuig.

COMMONWEALTH OF AUSTRALIA | **INCOMING PASSENGER CARD** | Serial Number

To be completed in the English Language 27

1. Name MAASLAND IAN-CORNELIS
Surname in Block Letters Given Names

2. Nationality (if British specify country of citizenship)..... AUSTRALIA 3. Passport or other Travel Document No. B 110140

4. Country of Birth..... HOLLAND 5. Date of Birth 17 / 3 / 23
day month year

Please MARK APPROPRIATE BOX THUS ☒

6. Sex: Male ☒ Female ☐ 7. Conjugal Condition: Never Married ☐ Widowed ☐
Now Married ☒ Divorced ☐

8. Usual Occupation..... PLANT-OPERATOR

9. Country in which I last stayed for 12 months or more..... AUSTRALIA

10. Country in which I next intend to stay for 12 months or more..... N.S.W.
(If Australia, specify State or Territory.)

11. Purpose of Journey to Australia:
(i) Returning to live in Australia ☒
or (ii) In Transit ☐
or (iii) Visiting; mainly for: Business ☐ Education ☐
Holiday ☐ Other Purposes ☐
or (iv) Settling in Australia ☐

12. Intended Length of Stay in Australia:
.....Years.....Months or.....Days (Give figures
or write "Permanent", "Indefinite", &c..... INDEFINITE

13. Last Permanent Residence: Australia ☒
Overseas (incl. Papua, N. Guinea) ☐
If "Australia", how long since you were last in Australia?
.....Years.....Months or.....Days

14. Intended Address in Australia..... 69 BRIDGES ST
KURNELL.

Signature of Passenger..... J C Maasland.

(The completion of this card is required by the Migration Act 1958-1964.)

National Archives of Australia NAA: A1197, MCPHERSON N-MAHON

Na het verlof keerde Jan terug naar Australië, het land waar hij zijn leven verder had opgebouwd.

Een leven dat herinnerd mag worden

Auteur: Fred Stuij

Document National Archive Australian